

Microsoft
GOLD CERTIFIED
Partner

Information Worker Solutions
Learning Solutions

PIKA, letnik X

Duoton slika

Photo Editor

Napredna uporaba funkcij

Forefront Client Security

Windows ReadyBoost

Microsoft Silverlight

Zakaj odprta koda

Naredimo svoj Gadget

IT Outsourcing

Poletne ustvarjalne delavnice za otroke

Priloga: koledar te ajev in CPLS te ajev

Dragi prijatelji!

Tokratna PIKA je še posebej slovesna in zato nekoliko obsežnejša. Zakaj??

Pred vami je **10. letnik naše in VAŠE revije PIKA**.

Zdi se, kot da je bilo v eraj, ko se je rodila ideja, da bi vam poleg koledarja izobraževanj poslali še nasvete in aktualne informacije iz sveta informatike. V resnici pa prav zdaj mineva **DESETO** leto izhajanja. Hvala vam, ker ste PIKO sprejeli za svojo, kar potrjuje tudi dejstvo, da nas obvešate, kadar menjate naslov. Sicer pa PIKA že nekaj let izhaja v nakladi 6500 izvodov.

Kot se za praznovanje spodobi, smo k pisanju za jubilejno številko, povabili vse urednike in njihove pomočnike, ki so sodelovali pri nastajanju PIKE in bistveno prispevali k njeni priljubljenosti, od prve številke, pa do danes. Zelo sem vesela, da so se vsi takoj odzvali. Še bolj pa sem ponosna, da boste na posebnih straneh lahko prebrali njihove prispevke, saj se zavedam, da so si v obilici službenih dolžnosti vzeli nekaj prostega časa, da prispevajo svoj članek in hvala jim za to.

»Jubilejna« nagradna igra

Vabim vas, da pobrsate po svojih predalih in omarah in se nam oglasite vsi tisti, ki boste našli najmanj **10 razlikih PIK**. Tistega, ki jih bo na vpogled dostavil največ, **bomo nagradili** z izobraževanjem iz našega programa, po vaši izbiri, v neto vrednosti **500,00 EUR**.

Če se vas bo javilo več z enakim številom PIK, bo o zmagovalcu odločil žreb. Rok za prijavo na nagradno igro je **15. junij 2007**.

Vabim vas, da skrbno prelistate PIKO in preberete članke, saj smo se tokrat še posebej potrudili in za vas pripravili polno zanimivega branja, koristnih napotkov in svežih novic.

Na letošnji NT konferenci v Portorožu smo bili ponovno prisotni s svojo učilnico, v kateri upam, ste se dobro poutili. Naši odlični predavatelji pa so izvedli nekaj odmevnih predavanj in delavnic. Zahvaljujemo se vam za obisk naših predavanj! Za vse, ki ste katerega

izmed njih zamudili, pa bi si jih vseeno radi ogledali, so na naši spletni strani predstavitev in primeri, da si jih lahko presnamete. Za najbolj obiskana predavanja pa ponovno pripravljamo ponovitev, zato vas vabimo, da se impreg prijavite.

Poglobljena znanja o temah, ki so na konferenci še posebej pritegnile vašo pozornost, boste našli v programu našega izobraževalnega centra. Zato ste prisrčno vabljeni, da si ogledate naše spletne strani ali pa nam sporočite svoje potrebe po novem znanju. Z veseljem vam bomo svetovali, katero izobraževanje bo najbolj primerno za vas.

To poletje - pri nas ...

Veselim se že, da bodo **soljarji** spet kmalu z nami. Med poletnimi počitnicami bomo poskrbeli za to, da se bodo pri nas poutili varno in prijetno, da jim bodo dnevi, ko boste vi v službi, hitro minili. Seveda, pa se bodo v družbi svojih vrstnikov veliko naučili in se prijetno zabavali.

Še posebno ugodne možnosti izobraževanja vam nudimo v okviru že tradicionalne poletne šole, ki jo organiziramo tudi to poletje. Le-ta predstavlja zanimiv izbor seminarjev po »primerno ohlajenih cenah«. En sklop seminarjev je namenjen razvijalcem aplikacij, drugi pa sistemskim administratorjem. Zahtevajte poseben program.

Vse podrobnosti v zvezi z aktualnimi programi in celovitim pregledom naše dejavnosti, akcijami, ponudbo »v zadnjem hipu« ipd., boste našli na spletni strani www.kompas-xnet.si.

Naš delovni moto je TU SMO, DA VAM POMAGAMO - dovolite nam, da opravimo svoje poslanstvo!

Želim vam lep in predvsem brezskrben oddih in **KMALU NASVIDENJE**

Branka Slinkar
Direktorica

branka.slinkar@kompas-xnet.si

Duoton slika

Pozdravljeni vsi bralci Pike, predvsem pa tisti dolgoletni, ki ste jo prebirali že v času mojega uredništva. Ja, hitro so minila ta leta in prav lepi spomini so me preplavili, ko sem prebral Brankino pošto ob 10. obletnici Pike. Bilo je tam nekje leta 1998, ko sem prišel na Kompas Xnet. Lahko bi rekel, da so bila to moja delovna študentska leta. Delal sem nekaj ur na teden, v asih več, v asih manj in vedno je bil čas za kakšno tekmo namiznega nogometa ali SindiNet posvet. Bilo je veliko heca pa tudi veliko resnega in trdega dela. V bistvu je bil Kompas Xnet odsko na deska kjer sem se seznanil z različnimi področji informatike, privadil javnega nastopanja in se naučil celo nekaj programov za grafično oblikovanje. Danes sem namreč grafični oblikovalec in morda ne bi bil, če me ne bi bilo na Xnet-u. In moram povedati, da mi je to delo zelo pri srcu, ker me risanje sprošča in iz službe hodim spočit. To pa mi zelo prav pride, saj me doma čakajo neutrudna, polna energije osem mesecev stara hčerka.

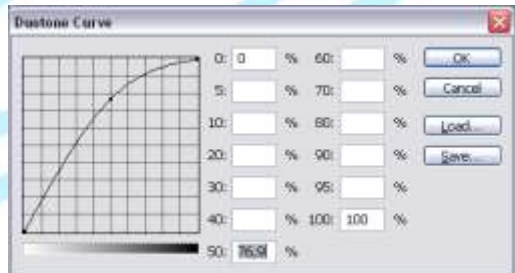
In ker je v navadi bralcem povedati tudi kaj koristnega, vam bom pokazal kako v [Photoshopu](#) narediti duotone ali kakor tiskarji rečejo duplex sliko, kar je koristno za objavo letice v dvobarvnih tiskanih medijih, ki jih zaradi cenovno ugodne tiskovine ni tako malo. Odprete želena slika in rdeča slika ni rdeča, jo morate

pretvoriti. To storite tako, da v meniju izberete Image/Mode/Grayscale. Z OK potrdite spremembo. Sedaj lahko z ukazom Image/Mode/Duotone... prikliče te pogovorno okno, kjer lahko mešate do 4 barve.

S klikom na barvni kvadrat si izberete barvo:

S klikom na kvadrat s krivuljo pa uravnate barvno shemo:

če imate kakršno koli vprašanje, vam bom z veseljem odgovoril!

Jernej Oprešnik
grafični oblikovalec

jernej.opresnik@gmail.com

Karierna pot skozi Kompas Xnet

Zaposlitev v podjetju Kompas Xnet je predstavljala prelomnico v moji karieri.

Doštudirala sem na Pedagoški fakulteti v Ljubljani smer U itelj razrednega pouka. Po študiju sem pou evala 1. in 2. razrede osnovne šole. Kljub temu da sem delo opravljala z veseljem, sem ugotovila, da me vedno bolj vle e v svet informatike. Doma sem vse ve asa preživela pred ra unalnikom in ga raziskovala. Kmalu sem imela veliko idej kako bi integrirala ra unalnik v pouk nižjih razredov osnovne šole. Žal pa so te ideje pristale na neplodnih tleh, žal takrat prosveta ni bila tako dovzetna za takšne vrste idej.

Delo v svetu informatike sem za ela v podjetju Agora d.o.o., kjer sem vodila te aje za kon ne uporabnike, in sicer osnove Windows, uporabe Office programov ter uporaba interneta in e-pošte. Ker sem bila pri delu uživala, obenem pa bila še uspešna, sem se odlo ila zapustiti kariero v osnovni šoli in jo nadaljevati v svetu informatike. Pogoj za zaposlitev na Kompas Xnet-u sta bila vsaj dva uspešno opravljena MCP izpita. Lotila sem se ju resno (prebiranje obsežnih Microsoftovih gradiv), vendar je bilo osnov znanja premalo, zato mi brez pomo i Xnetovcev ne bi uspelo. Na poti do MCP so mi strokovno pomagali takratni sodelavci David Vidmar, Gregor Šuster in Peter Kobe, katerim se ob tej priložnosti še enkrat iskreno zahvaljujem. Po nekaj mesecih smo se v podjetju veselili mojega prvo uspešno opravljenega MCP izpita, v krajšem asovnem obdobju pa še naslednjega.

V Kompas Xnetu sem vodila te aje za kon ne uporabnike, sodelovala pri izdelavi gradiv, vaj in vsebinsko vsega potrebnega, da so bili te aji kvalitetni. Poleg tega sem poleg ostalih sodelavcev nudila podporo kon nim uporabnikom podjetij Kompas d.d. in Kompas MTS d.d. ter še nekaterih drugih takratnih strank in pri tem mi je še kako prišlo prav znanje, ki sem ga osvojila pri študiju za MCP izpite. V podjetju sem se po utila odli no, saj sem bila v Koti ku obkrožena s sodelavci

(blažena med moškimi :), s katerimi smo vedno kaj novega raziskovali, obenem pa tudi precej zabavali. Kreativnosti ni manjkalo. Za dobro vzdušje so seveda poleg že prej naštetih sodelavcev poskrbeli še direktorica Branka Slinkar, komercialistka Janja Levstek (omenjeni sta nas skrbno razvajali na tiso in en na in) ter seveda tudi ostali sodelavci: Dejan Mauer, Uroš Jere, Jernej Oprešnik, Matej Zorman, Dušan Zupan i , Aleš Lipuš ek, Dragica Pernjak. V spominu mi je ostalo veliko lepih trenutkov iz življenja v podjetju Kompas Xnet, nekateri pa se danes obudijo ob prebiranju slavljenske, to je revije PiKA.

Življenjska pot pa me je vodila drugam; kar nekaj asa je obstajala želja se preseliti iz Ljubljane na Obalo. Željo sem uresni ila, zato sem Kompas Xnet zapustila. Zaposlila sem se v mnogo ve jem podjetju Actual I.T. v Kopru, ki je lan Skupine Istrabenz. Dobrodošlica v podjetju je bila ve kot topla, tako s strani vodstva kot s strani ostalih sodelavcev. Po utila sem se res dobrodošlo. Delo v Actualu sem za ela kot sistemski tehnik v oddelku Help Desk. Z nekaj pridobljenimi izkušnjami mi delo v tem oddelku ni predstavljajo problema. Narava dela mi je omogo ila, da sem dodobra spoznala procese dela v podjetju in potrebe naših strank. Željna novih izzivov sem poleg dela na Help Desku sprejela vlogo vodje IBM in Epson servisa. Delo na Help Desku sem opustila ob sprejemu še dodatnih izzivov; v veselje mi je bilo sprejeti vodenje Actualove skupine tehnikov, ki skrbi za nemoteno delovanje POS terminalov sistema Aktiva, vodenje ekipe sistemskih tehnikov, ki skrbijo za nemoteno delovanje pri kon nih uporabnikih naših strank, kjer izvajamo storitve IT (Outsourcing IT). V ast mi je bilo sprejeti tudi tehni no skrbništvo nad Outsourcing storitvami pri eni izmed naš ve jih strateških strank. Pred nedavnim sem podlegla novim izzivom na podro juizobraževanj in predala vodenje sistemskih tehnikov sodelavcu. Še vedno sem ponosna na to skupino tehnikov, saj so med njimi res pravi strokovnjaki, katerih pa ravno

tako ne manjka v ostalih oddelkih Actuala.

Xnetovka, zdajšnja Actualovka Vesna Vujasin

V Actualu, ki ponuja veliko izzivov, znanj, odli ne strokovnjake in sodelavce ter prijetnega vzdušja, ne nameravam še zaklju iti svoje karierne poti, saj je vzdušje med Primorci ve kot odli no.

Vesna Vujasin
MCP

vesna.vujasin@actual-it.si

Son ne pozdrave z Obale vam pošilja bivša

Photo Editor (*97 – †2003)

Je še kdo med vami, ki pogaša tako uporaben program kot je bil Microsoft Photo Editor, ki ga je Microsoft ponudil uporabnikom v nekaterih svojih prejšnjih različicah Office paketa?

S prihodom MS Office paketa 2003 je Microsoft program Photo Editor odstranil in ga "nadomestil" z drugim programom za urejanje fotografij in ustvarjanje katalogov, to je Microsoft Office Picture Manager. Ugotovila sem, da delo v programu MS Picture Manager ni tako enostavno kot je bilo le-to v MS Photo Editorju. Izdelava izsekov ni tako prijazna, saj moramo premikati držala, da bi lahko definirali izsek (ali dolo iti vrednosti za postavitev držal za izsek znotraj slike), program nima ukaza (Paste as new image - Prilepi kot novo sliko), s katerim bi lahko prej definiran izsek slike prilepili in so asno s tem že ustvarili novo datoteko. Zaradi navedenih razlogov sem se za obdelavo zaslonkih slik nekaj asa posluževala programa Paint (Slikar), ki ga dobimo z namestitvijo operacijskega sistema Windows, vendar tudi ta ni bil "pravi".

Problem bi lahko enostavno rešila z namestitvijo Photo Editorja iz paketa MS Office 97, 2000 ali XP, vendar se za ta korak nisem odlo ila, saj je poleg mene še nekaj uporabnikov, ki "pogašajo" stari dobri Photo Editor in ga skušajo nadomestiti s podobnimi programi. Odlo ila sem se poiskati ustrezen program, ki bi bil po možnosti zastoj. Vodilo iskanja so bili še naslednji kriteriji:

✎lepljenje zaslonke slike, ki je trenutno shranjena le v za asnem spominu,

✎prijazno izrezovanje delov slik in možnost takojšnje shrambe izseka kot nove datoteke,

✎prijazno spreminjanje velikosti slike, po možnosti v odstotkih.

Na internetu sem našla program VCW VicMan's Photo Editor (www.vicman.net/vcwphoto/index.htm), ki ga uporabljam namesto MS Photo Editor. Z njim ustvarjam in obdelujem zaslonke slike kot tudi urejam ostalo slikovno gradivo. Program je uporabniku prijazen pa še zastoj.

Za prve korake dela v programu je avtor priskrbel prakti no predstavitev (tutor), ki ga najdemo v meniju "? / Animated tutorials" nato izberemo na strani "Photo Editor Basics". Poleg te prakti ne predstavitve si lahko ogledamo še "Retouching images" in "The power of cloning".

Program izpolnjuje vse prej naštetе kriterije, katere sem postavila pri iskanju. Poleg osnovnih funkcionalnosti za delo z zaslonkimi slikami ali drugimi slikovnimi gradivi pa program poleg teh nudi še mnogo ve funkcionalnosti, zato si ga je vredno ogledati. Veliko užitek v raziskovanju!

Avtor programa na svoji spletni strani <http://www.vicman.net/index.htm> poleg programa VCW VicMan's Photo Editor ponuja še nekaj drugih grafi nih programov, ki se z omenjenim dopolnjujejo.

Vesna Vujasin
MCP

vesna.vujasin@actual-it.si

Napredna uporaba funkcij

Vsakdo, ki dosti uporablja Excel, je zelo verjetno že kdaj naletel na kako težavo, ki bi lahko bila rešljiva v nekaj sekundah/minutah, e bi le malo bolj poznal orodja, ki jih ima pri delu z Excelom na voljo. Da se boste ob naslednji taki zagati laže znašli, vam bom v tokratnem lanku poskušal prikazat nekaj najbolj pogostih postopkov za razli na preoblikovanja podatkov. Posvetil se bom predvsem razli nim funkcijam in njihovih bolj napredni uporabi (beri: gnezdenju). Vse funkcije, ki jih bom uporabil, bom napisal ro nov v celico, v kateri bi želel dobiti rezultat. Lahko bi jih v celice vstavljal tudi s pomo jo ukaza Vstavi funkcijo, kjer pa bi moral funkcijo poiskati po abecedi v pravi zvrsti.

Najprej bom pokazal nekaj postopkov za preoblikovanje naslednje tabele:

	A	B	C
1	OSEBA	NASLOV	POŠTA
2	JOŽE MARKIČ	STEGNE 7	1000 LJUBLJANA

Prva stvar, ki me na tej tabeli moti je, da so vsi podatki napisani z velikimi rkami. Namesto take oblike bi želel imeti v vseh treh stolpcih podatke oblikovane tako, da bi bila samo **prva rka v besedi velika, vse ostale pa male**. Da bom to dosegel na najbolj enostaven na in, bom, namesto ro nega popravljanja, uporabil eno izmed besedilnih funkcij.

V celico D1 bom napisal slede e: **=PROPER(A1)**

Ko bom potrdil ta vnos, mi bo v celici pisalo »Oseba«. Da bi ta isti rezultat dobil še za sosednja stolpca, bom ozna il celico D1, kliknil v desni spodnji vogal ozna ene celice, klik zadržal ter potegnil z miško dva stolpca v desno. Rezultat tega postopka bo pretvorjena naslovna vrstica moje tabele. Da mi tega postopka ne bi bilo potrebno

ponavljat za vsako vrstico v tabeli, bom sedaj, ko imam ozna ene tri celice, na mestu, kjer sem prej držal klik in vlekel (desni spodnji vogal), naredil dvoklik. Ko dvokliknem v desni spodnji vogal ozna enih celic, mi Excel samodejno zapolni celice v ozna enih stolpcih tako dale navzdol, dokler bo v sosednjem levem stolpcu našel kakršenkoli vnos. Ker tudi s tem še nisem najbolj zadovoljen (vsi podatki so sedaj namre podvojeni), bom vrednosti izvirnih stolpcev prepisal z vrednostmi, ki sem jih dobil kot rezultat formul. Da lahko to naredim, moram najprej ozna iti vse tri stolpce z rezultatom, nato pa izberem ukaz Kopiraj in se postavim na celico A1. Sedaj moram iti v meni Urejanje in izbrati ukaz Posebno lepljenje. V oknu, ki se mi odpre, izberem Vrednosti in potrdim s klikom na gumb V redu. Da bi ne imel podvojenih podatkov, bom pobrisal formule v stolpcih D:F (D do F). e sem vse naredil pravilno, imam sedaj tabelo, v kateri so podatki oblikovani tako, kot sem si na za etku zaželel.

	A	B	C
1	Oseba	Naslov	Pošta
2	Jože Markič	Stegne 7	1000 Ljubljana

Naslednja lastnost te tabele, ki me moti je, da sta ime in priimek izpisana v eni celici. Namesto tega bi želel imeti **ime v stolpcu A, priimek pa v stolpcu B**. Da bom to lahko dosegel, bom najprej med stolpca A in B vrnil nov, prazen stolpec. To naredim tako, da z desnim miškinim klikom kliknem na glavo stolpca B in iz menija, ki se mi odpre, izberem Vstavi. Sedaj ozna im cel stolpec A, grem v meni Podatki in izberem ukaz Besedilo v stolpce. Odpre se mi arovnik za pretvarjanje besedila v stolpce. V prvem koraku arovnika izberem možnost Razmejeno in kliknem naprej. V drugem

koraku arovnika moram dolo iti lo ilo, ki lo uje podatke - v mojem primeru je to presledek. Ko izberem pravo lo ilo, lahko kliknem na gumb Dokon aj in s tem zaklju im delo v arovniku. Ker mi sedaj naslovna vrstica tabele ne ustreza ve , še popravim vrednost v celici A1 iz Oseba na Ime, v celico B2 pa vpišem Priimek.

Ta isti postopek bi lahko uporabil tudi za lo itev poštne številke in imena pošte, za lo itev hišne številke in imena ulice,...

	A	B	C	D	E	F
1	Ime	Priimek	Ulica	Hišna št.	Poštna št.	Pošta
2	Jože	Markič	Stegne	7	1000	Ljubljana

Dokler imamo v stolpcu s podatki samo en presledek (dve besedi, besedo in številko,...), bo ta postopek deloval povsem zadovoljivo. Težave pa se pojavijo, ko imamo lahko v eni celici ve presledkov - ime ulice je sestavljeno iz dveh besed, ime pošte je sestavljeno iz dveh besed,...

	A	B	C
1	Oseba	Naslov	Pošta
2	Jože Markič	Stegne 7	1000 Ljubljana
3	Jure Belič	Pražakova ulica 4	1000 Ljubljana

Takrat bomo morali uporabiti kak drug postopek za doseglo zelenega cilja. V primeru, da je tabela relativno kratka, lahko gremo vedno ro no prepisovat podatke. Meni tak postopek najmanj »diši«, zato bom namesto tega raje uporabil Excelove funkcije.

Najprej bom s pomo jo funkcij lo il ime in priimek. Da bom to lahko naredil, bom med stolpca A in B vrnil dva nova prazna stolpca (enega za ime in drugega za priimek), nato pa ju še primerno poimenoval (v celico B1 bom vpisal Ime, v celico C1 pa Priimek).

V celico B2 bom vpisal naslednjo funkcijo:
`=LEFT(A2;FIND(" ";A2)-1)`

Ta funkcija je sestavljena iz dveh funkcij - LEFT in FIND. Funkcija LEFT nam v izbrani celici izpiše dolo eno število znakov od za etka besedilnega niza, funkcija FIND pa nam izpiše položaj iskanega znaka (presledek). Kon ni rezultat je funkcija, ki nam izpiše v celico B2 vse, kar se v celici A2 nahaja do presledka.

Da bom lahko izpisal v celico samo priimek, potrebujem dva podatka - mesto presledka in dolžino celotnega besedilnega niza. V ta namen uporabim funkciji FIND in LEN. Funkcija FIND je opisana že zgoraj, namen funkcije LEN pa je, da nam vrne število vseh znakov v celici. Za dejanski izpis priimka v celico potrebujem še funkcijo RIGHT, ki nam vrne dolo eno število znakov od konca besedilnega niza.

Ko zložim vse tri funkcije skupaj, je potrebno v celico C2 vpisat:

`=RIGHT(A2;LEN(A2)-FIND(" ";A2))`

Kon ni rezultat bo nekaj takega:

	A	B	C	D	E
1	Oseba	Ime	Priimek	Naslov	Pošta
2	Jože Markič	Jože	Markič	Stegne 7	1000 Ljubljana
3	Jure Belič	Jure	Belič	Pražakova ulica 4	1000 Ljubljana

Na zelo podoben na in bi lahko lo il tudi poštno številko od pošte:

- za izpis poštne številke v stolpcu F bi v celico F2 vnesel funkcijo: `=LEFT(E2;4)*1`

(rezultat množim z 1 zato, da dobim v celici kot rezultat funkcije število, ne pa število oblikovano kot besedilo)

- za izpis imena pošte bi v celico G2 vnesel funkcijo: `=RIGHT(E2;LEN(E2)-FIND(" ";E2))`

	A	B	C	D	E	F	G
1	Oseba	Ime	Priimek	Naslov	Pošta	Poštna št.	Ime pošte
2	Jože Markič	Jože	Markič	Stegne 7	1000 Ljubljana	1000	Ljubljana
3	Jure Belič	Jure	Belič	Pražakova ulica 4	1000 Ljubljana	1000	Ljubljana

Težave se pojavijo pri lo itvi imena ulice od hišne številke. Da bi lahko doseglo to, bo

potrebna nekoliko bolj zahtevna kombinacija funkcij. Potrebno je namre preveriti, e imamo eno ali dve besedi (predpostavimo, da nimamo imena ulice iz ve kot dveh besed in da številka ulice ni nikoli daljša od treh števil). Za izpis imena ulice in hišne številke potrebujem dva nova prazna stolpca - vrnil ju bom med stolpca D in E.

Za izpis imena ulice bom v celico E2 vnesel funkcijo:

```
=LEFT(D2;IF((LEN(D2)-FIND("";D2))<4;FIND(" ";D2);FIND(" ";D2;FIND("";D2)+1)))
```

Za izpis hišne številke pa bom v celico F2 vnesel funkcijo:

```
=RIGHT(D2;LEN(D2)-IF((LEN(D2)-FIND("";D2))<4;FIND(" ";D2);FIND(" ";D2;FIND("";D2)+1)))
```

e se slu ajno odlo im pobrisat katerega izmed izvornih stolpcev (stolpci A, D in G),

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Ostoba	Ime	Primer	Nadzor	Ulica	Hišna št.	Polje	Polna št.	Ime polja
2	Jože Markič	Jože Markič	Stegnje 3	Stegnje	3	1000 Ljubljana	---	1000 Ljubljana	
3	Jane Belič	Jane Belič	Prešerkovec ul. 4	Prešerkova ul.	4	1000 Ljubljana	---	1000 Ljubljana	

moram pred tem nujno skopirati celice, ki se sklicujejo na te stolpce in izbrat Posebno lepljenje ter nato še Vrednosti (e bom

prehitro pobrisal izvirne celice, bodo vse funkcije dale napa ne rezultate). Namesto brisanja vam svetujem, da raje skrijete izvirne stolpce in s tem »odstranite« neželene podatke.

V kolikor imate podobne težave pri svojem delu, vam svetujem, da obiš ete katerega izmed Excelovih te ajev in si tako še bolj poglobite svoje znanje. Tam se lahko nau ite, kako iz EMŠO podatka pridobiti v novi celici rojstni datum, ime dneva, na katerega je bila oseba rojena, spol osebe, starost,.... Ali pa, kako lahko v veliki tabeli vklju ite tak filter, da vam bo prikazoval vsako osebo samo enkrat (kljub razli nemu številu ponovitev za posamezno osebo). Morda celo tak filter, ki vam bo prikazoval vse podatke samo za osebe, ki se v tabeli ponovijo ve kot npr. 3x. Lahko pa vse te podatke namesto filtriranja obarvate z dolo eno barvo in jih tako poiš ete (seveda ne ro no).

To in še marsikaj ve vas lahko nau imo, a le, e priložnost pri vas dobimo.

Jože Markič

MCP, MCDST, MCT,

MS Office Specialist Master Instructor

joze.markic@kompas-xnet.si

Zapis podatkov na Office 2007 na in

Kot vemo nam Office 2007 prinaša kar nekaj novosti, ena izmed njih je tudi povsem nov format shranjevanja dokumentov. Od prejšnjega formata se razlikuje predvsem po tem, da ne gre ve za binaren zapis temve je skupek xml ter ostalih datotek (na primer slik) zapakiranih v eno zip datoteko, sam format pa je popolnoma odprtega tipa. Specifikacije je sicer pripravil Microsoft, standardizirala pa jih je ECMA (mednarodna agencija za standardizacijo) v decembru 2006; trenutno

te e postopek za pridobitev ISO standarda. Microsoft je prav tako zagotovil Evropski uniji, da Office XML standard ustreza vsem definicijam tako imenovanega odprtega standarda, kar v praksi pomeni, da so specifikacije vedno brezpla no na voljo vsem, ki bi jih želeli implementirati v kakršnem koli svojem produktu.

Office Open XML je v osnovi 'container' format za ostale specializirane na XML-ju temelje e oblikovne formate, ki približno sovpadajo z

Microsoft Office produkti. Tako imamo WordprocessingML za zapis Wordovih dokumentov, SpreadsheetML za zapis razpredelnic primarno uporabljen v Excelu, PresentationML za zapis prezentacij ali pa na primer DrawingML za zapis vektorskih slik.

Zaradi boljše u inkovitosti in performanse uporablja OOXML zelo kratka imena za pogoste elemente, ki so tudi lo eni od elementov z metapodatki, tako imamo razne lastnosti zapisane v elementih, ki se kon ajo s Pr (properties) namesto da bi bile zapisane v atributih drugih elementov, kar nam omogo a strukturiranje teh lastnosti. OOXML prav tako ne meša vsebine z elementi temve povsod uporablja elemente, na primer za zapis dela besedila (element r) v odstavek (element p). Rezultat je precej zgoš en, precizen in zelo vgnezden, za razliko od na primer HTML-ja, ki je v tem smislu bolj 'sploš en' in tako loveku bolj naraven za pisanje ter branje.

Pri OOXML v skladu z Open Packaging Konvencijo razli ne aplikacije uporabljajo razli na imena map v okviru paketa, tako podatkovne datoteke uporabljajo posebne sorodstvene (relationship) datoteke namesto imen map za lociranje z njimi povezanih datotek. Zip paket datoteka tako vsebuje mnogo drugih datotek, tako datotek z podatki, kot tudi pomožnih datotek (ve na spodnji sliki).

Pa si pogledjmo še kako zgleda klasi en 'Živjo svet' primer v novem word (wordML) formatu:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"
standalone="yes"?>
<w:wordDocument
xmlns:w="http://schemas.microsoft.com/off
ice/word/2003/wordml">
  <w:body>
    <w:p>
      <w:r>
        <w:t>Hello World</w:t>
      </w:r>
    </w:p>
  </w:body>
</w:wordDocument>
```

Kot razvijalci lahko hitro vidimo prednosti novega formata, saj lahko zelo hitro poskrbimo da bodo naše aplikacije zmožne branja in pisanja vsebin, ki bodo kompatibilne z Microsoftovim Office paketom. Pri tem ste najbrž pomislili na to, da ve ina naših naro nikov vseeno še ne uporablja najnovejše verzije Office paketa in ga najbrž tudi še nekaj asa ne bo. Pri tem si lahko pomagamo z Microsoft Office Compatibility Packom (najdemo ga na <http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?familyid=941B3470-3AE9-4AEE-8F43-C6BB74CD1466&displaylang=en>), ki bo omogo il branje in pisanje novega formata v starejših verzijah Officea ter Office File Converter (OFC), ki je del Office Migration Planning Managerja (najdemo ga na <http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?familyid=13580cd7-a8bc-40ef-8281-dd2c325a5a81&displaylang=en>) in nam omogo a avtomatizirano pretvarjanje dokumentov med starejšimi binarnimi ter novimi formati. Tako lahko v svoji aplikaciji enostavno pokli emo orodje z orodne vrstice (OFC.EXE) s pravimi parametri in s tem podpremo tudi starejše različice MS Officea. Ve o novih stvareh, ki vam jih ponuja nov format pa lahko izveste na spletnih straneh openxmldeveloper.org.

Rok Bermež
MCP, MCSA 2003, MCDBA, MCAD, MCSA,
MCTS: Web, MCTS: Windows, MCT

rok.bermez@kompas-xnet.si

Na ini za prepre evanje neželene pošte

Izkoristite filter za neželena e-poštna sporo ila v Outlooku 2003. Filter za neželjeno pošto analizira besede in zgradbo sporo ila ter na podlagi tega oceni, ali gre za neželjeno e-pošto. Filter je privzeto nastavljen tako, da prepreže le najbolj o itno neželjeno e-pošto. Vsako sporo ilo, ki ga ujame, premakne v posebno mapo - Neželena e-pošta, kjer ga lahko pozneje prikli ete ali si ga ogledate. Poleg tega lahko e-poštne naslove dodate na seznam varnih pošiljateljev, varnih prejemnikov in blokiranih pošiljateljev, s imer še podrobneje nadzirate, katera pošta bo obveljala za neželjeno.

Po potrebi pove ajte raven zaš ite. e želite najve jo možno zaš ito filtra za neželjeno pošto in drugih izboljšanih funkcij za zasebnost, raven zaš ite filtra za neželjeno pošto nastavite na Visoka ali Samo varni sezname.

Previdno objavljajte svoj e-poštni naslov. Bodite previdni, ko svoj e-poštni naslov objavljate na javnih spletnih mestih, odstranite pa ga tudi z osebnega spletnega

mesta, seveda e ga imate, sicer vas bo zasula neželena e-pošta.

Za razli ne namene uporabite razli ne e-poštne naslove. En naslov lahko uporabljate v zasebne namene, za dopisovanje s prijatelji, sorodniki in sodelavci, drugega pa za bolj javne dejavnosti, kot so iskanje informacij, nakupovanje, naro anje biltenov, sezname razprav in skupine novic.

Bodite pozorni na že potrjena potrditvena polja. Kadar kupujete v spletu, podjetja pogosto dodajo že potrjeno potrditveno polje z izjavo, da se strinjate s tem, da lahko vaš e-poštni naslov prodajo ali odstopijo drugim podjetjem. Po istite to potrditveno polje.

Ne odgovarjajte na neželjeno e-pošto. Ne odgovarjajte na neželena sporo ila, niti zato ne, da bi se odjavili, razen e pošiljatelja poznate in mu zaupate. e odgovorite na neželjeno e-pošto, potrdite, da je vaš e-poštni naslov veljaven.

Ne odgovarjajte na e-poštna sporo ila podjetij, ki zahtevajo osebne podatke. Ugledna podjetja ne prosijo za vaše osebne podatke po e-pošti. e pa se kaj takega zgodi, bodite izredno previdni. Povsem mogo e je, da gre za lažno sporo ilo, ki naj bi bilo le videti pravo. Tako skušajo nekateri goljufi od vas izvabiti osebne podatke, na primer številko ban nega ra una in gesla, s katerimi bodo dobili dostop do vašega denarja. e je pošiljatelj take e-pošte podjetje, s katerim poslujete - na primer banka, ki je izdala vašo kreditno kartico, ga pokli ite po telefonu, in se prepri ajte, da so resni no oni poslali to e-pošto in vas prosili za dolo ene podatke. Ne posredujte verižnih e-poštnih sporo il. Poleg tega, da obremenjujete internetne povezave, se utegne zgoditi, da boste posredovali kak škodljiv program in nepooblaš enim dopustili, da dostopijo do vašega e-poštnega naslova.

Darko Cencelj
MCP, MCDST

darko.cencelj@kompas-xnet.si

Mojih deset priljubljenih novosti v Microsoft Windows Visti

Vzbuja zadnji Microsoftov operacijski sistem pri vas mešane občutke? Tisti, ki ga že uporabljate ste si verjetno že sestavili lestvico najbolj uporabnih in zanimivih novosti. Po nekaj mesecih uporabe Viste sem si, iz množice novitet, sestavil svojo lestvico novosti, brez katerih si danes že težko predstavljam normalno delo:

10. Vista Setup - hitrost namestitve novega operacijskega sistema me je presenetila. Vstaviš DVD pocakaš dobrih dvajset minut in si pripravljen za delo. Resnico razveseljava izboljšava, ce pri svojem delu pogosto nameščate operacijske sisteme.

9. Windows Aero - obicajno me lepotne izboljšave namizja, kot so prosojnost ali 3D menjava odprtih oken, ne bi pritegnile dovolj, da bi jih uvrstil na takšen seznam, a pri uporabi Windows Aero sheme se poleg lepote opazi tudi izboljššan in hitrejši način dela z okni.

8. Windows Photo Gallery - včasih smo iskali samo dokumente, potem še elektronsko pošto, od kar imamo digitalne fotoaparate, iščemo še slike. S pomočjo Windows Photo Gallery hitro in enostavno slike opremim s komentarji in jih uredim v albume.

7. Network Map - z racunalniki na omrežju se Vista »pogovarja« s pomočjo novega protokola Link Layer Topology Discovery (LLTD), ki je sposoben natančno izrisati celotno omrežje. Ce želite, lahko LLTD namestite tudi na Microsoft Windows XP SP2.

6. Ready Boost - ne nadomešča pomnilnika vašega racunalnika, omogoča pa pohitritev njegovega delovanja s pomočjo USB ključkov saj so ti lahko tudi do desetkrat hitrejši od trdih diskov. Izkoristek je najboljši pri uporabi večjega števila majhnih datotek.

5. Problem Reports and Solutions - ce ima program pri delovanju v Visti težave, lahko na internetu preverim ali zanj že obstaja popravek ali pa rešitev problema. Vista si zapomni vse težave pri delovanju in me

obvesti, ko je na internetu na voljo rešitev mojega problema.

4. Backup / Restore - ne samo, da je mehanizem ustvarjanja varnostnih kopij popolnoma prenovljen, Vista si zapomni tudi vse spremembe dokumentov. Do prejšnjih različic dokumentov lahko pridem tako, da v lastnostih datoteke izberem »Previous Version«.

3. Windows Firewall - popolnoma prenovljen požarni zid sedaj nadzoruje tudi izhodni promet in ne več samo vhodnega ter v kombinaciji s standardnimi omrežnimi profili (Domain, Public, Private) ponuja praktično neomejene možnosti nastavljanja lastnih pravil poteka omrežnega prometa.

2. Windows Sidebar - postane zares uporaben, ko ga opremite s svojimi najljubšimi dodatki iz interneta, ki vam lahko prikazujejo najnovejše novice, vremenske ali borzne podatke ali ponujajo najrazličnejše dodatne funkcionalnosti od cisto resnih do zabavnih. Ce ga prekrije aktivno okno, ga vrnem na zaslon s pomočjo tipk Windows + preslednica.

1. Instant Search - moja najbolj priljubljena novost, dosegljiva z enim klikom na Start gumb ali pritskom na Windows tipko na tipkovnici. Pozna vse datoteke in vsebino določenih tipov datotek (na mojem disku ali na kateremkoli omrežnem disku) in vsebino elektronske pošte. Iskanja je konec!

Opomba: Windows Desktop Search je možno namestiti tudi na Microsoft Windows XP Sp2.

Toni Uranjek
MCSA, MCSE, MCT, CIEH
toni.uranjek@siol.net

Toni Uranjek je od 1997 - 99 na Kompas Xnet-u predaval uporabniške tečaje. Danes se ukvarja z zasnovo, postavitvijo, vzdrževanjem in preverjanjem varnosti informacijskih sistemov. Delo svetovalca še vedno dopolnjuje z rednimi predavanji s področja Microsoftove strežniške infrastrukture in varnosti.

Forefront Client Security - Microsoftov boj proti virusom in ostali nezaželeni programski opremi

Antivirusni programi so stara stvar in nekaj samoumevnega se nam dandanes zdi, da je potrebno poleg operacijskega sistema in programov, ki jih uporabljamo, na računalniku imeti nameščen tudi program te vrste.

Microsoft je do danes prepuštal antivirusne rešitve za podjetja svojim partnerjem in se s to vejo programske opreme ni ukvarjal, vendar so očitno v podjetju ugotovili, da se v tem skriva precej denarja zato bodo od sedaj naprej ponujali tudi te vrste rešitev. Ciljajo predvsem na podjetja, katerim je celotna linija Forefront sploh namenjena. Forefront (zaenkrat) sestavljajo Forefront Client Security kot produkt, ki ščiti končnega odjemalca, torej delovno postajo uporabnika, Forefront Security for Exchange Server, ki je namenjen Microsoftovemu poštnemu strežniku ter Forefront Security for Sharepoint Server, namenjen strežniku za timsko delo Sharepoint Portal Server. V bližnji prihodnosti bodo k tem produktom dodali tudi Forefront Security for Office Communications Server. Kljub temu, da je Microsoft svojo linijo produktov izdal šele res pred kratkim (dolo enih produktov celo še ni) pa mnogo administratorjev tehnologijo (v malo starejši različici) že pozna in jo uspešno uporablja v svojih podjetjih. Podjetje Sybari je precej poznano po svojih produktih Antigen in z nakupom podjetja je Microsoft seveda privzel že obstoječo in preverjeno tehnologijo, jo posodobil ter še dodatno prilagodil za uporabo v Microsoftovih omrežjih. In mogoče je v vsem tem tudi njihova prednost.

Kot sistemski administrator veste, da je dostikrat nedelovanje sistemov povezano s sumljivim delovanjem antivirusne opreme. V preteklosti sem bil pri računalniku 2 dnevno nedelovanju Exchange strežnika 2000, ker je ob namesitvi servisnega popravka za

Exchange strežnik Microsoft spremenil VSAPI (Virus Scanning Application Programming Interface) proizvajalec antivirusne rešitve pa o tem »ni vedel kaj dosti« in je popravek izdal prepozno, pa nedelovanju domene zaradi preve natančnega AV programa, ki je »brskal« po vseh mapah in datotekah domenskega strežnika in podobno. Očitno je, da je antivirusna programska oprema nepogrešljiva prav tako pa je dostikrat tudi razlog precej stresnih situacij za administratorja. Z administratorjeve strani se spomnim vsaj še enega problema antivirusne opreme in to je na in uporabe: vsak proizvajalec antivirusne programske opreme ima svoj način nameščenja produkta na klijentu, svojo konzolo za upravljanje, svoj način posodabljanja, svoj način iskanja karantene, svoj način pisanja pravil o tem, kaj je legalno in kaj ne, svoj način pregledovanja in urejanja poročil, svoj način obveščanja skrbnika o stanju sistema... To seveda za administratorja pomeni, da se bo moral antivirusnega produkta najprej privaditi, prebrati nekaj deset strani namenjenih nameščenju, potem se zatopiti v poglavja namenjena uporabi konzole in upravljanju z njo, pa spoznati (in predvsem v prihodnosti spremljati še en!) postopek posodabljanja.

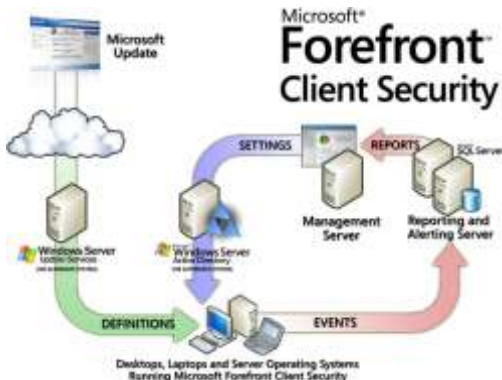
V kakšnem smislu je Microsoft drugačen od vseh ostalih? V tem, da bo ponovno treba brati dokumentacijo vsekakor ne. © Prednost, ki jo osebno vidim v produktih Forefront je ta, da izrablja tehnologije, ki jih v podjetjih že imamo (vsaj v večini) sedaj pa bomo s temi tehnologijami rešili še problem virusov ter ostale nezaželene programske opreme. Če povem isto na hitro in brez podrobnosti (ki jih bomo spoznali malce kasneje): Forefront Client Security uporablja za nameščenje produkta na klijente aktivni imenik (Active Directory), za njihovo posodabljanje WSUS

(Windows Server Update Services), za spremljanje stanja in beleženje dogodkov na klientu bazo na Microsoft SQL Server 2005, za nadzor celotne rešitve pa Microsoftov MOM 2005 (Microsoft Operations Manager 2005). Nekatere izmed vas bo ta podatek razveselil, drugi boste ugotovili, da tako ali tako nimate prave infrastrukture za to Microsoftovo rešitev in bo za vas implementacija v celoti verjetno predraga. Mogo e velja omeniti še to, da je orodje za nadzor MOM 2005 že del rešitve Forefront Client Security, kar pomeni da v bistvu potrebujete samo domensko okolje (Active Directory) in pa Microsoft SQL Server 2005. To pa mogo e ne bo ve tako huda zahteva. Prednost Microsoftove rešitve je torej v tem, da se odli no integrira v (že obstoje e) Microsoftovo okolje in da izkoris a tehnologije, ki jih tako ali tako verjetno v podjetju že uporabljamo. Posledica tega je, da se Forefront Client Security v celoti zaveda vašega aktivnega imenika, kar pomeni da lahko razli nim organizacijskim enotam dolo imo razli na pravila ali nastavitve antivirusne rešitve, da se Forefront zaveda varnostnih grup, kar pomeni da lahko na primer namestimo aplikacijo samo osebam, ki so del neke varnostne skupine. Aktivni imenik pa ni samo na in nameš anja ampak tudi konfiguriranja klientov. S pomo jo aktivnega imenika spreminjamo nastavitve na samih klientih (seveda tudi glede na varnostne skupine ali pa lokacijo v organizacijskih enotah), po drugi strani pa preko aktivnega

imenika skrbimo za osveževanje klientove antivirusne baze (slika 1).

Sedaj pa malo bolj podrobno o delovanju produkta ForeFront Client Security. Rešitev je torej sestavljena iz ve delov, ki jih je potrebno v omrežnem okolju podjetja implementirati. Microsoft vloge deli na Management server, Collection server, Reporting server, Reporting database server in Distribution server. Stvar se sliši sicer zapleteno vendar ni tako hudo. Razli ne vloge ene rešitve so dobrodošle, ker lahko na ta na ih delo porazdelimo po ve strežnikih v podjetju. Tako lahko na primer vlogo Collection server in Reporting database server v podjetju namestimo kar na strežnik, kjer v trenutku nameš anja že obstaja Microsoft SQL Server 2005, vlogo Distribution server pa na server, kjer že obstaja servis WSUS 2.0. V kon ni fazi vse vloge sodelujejo med seboj ter sestavljajo celovito rešitev. e se boste spraševali kaj storiti v primeru, da imate tako SQL Server 2005 kot WSUS na istem ra unalniku naj vas to ne skrbi. Ne glede na to, da je Forefront Client Security sestavljen iz razli nih vlog, ni nobene ovire, da vseh vlog ne bi mogli namestiti na en sam server (razen omejitev v strojni zmogljivosti samega strežnika). Microsoft v navodilih za namestitvev opisuje razli ne na ine namestitve, od namestitvev na en server pa do take, ki vsebuje 6 strežnikov. Tako, kar se ti e nameš anja, imate precej proste roke.

Delovanje rešitve je precej preprosto. Ko imamo strežniško infrastrukturo postavljeno, je potrebno z ustreznim programom zaš iti še klienta. Klienta namestimo tako, da ga skonfiguriramo s pomo jo skupinskih politik (Group policy) v aktivnem imeniku (Active directory). Ob posodobitvi skupinskih politik se programska oprema namesti na klienta in uporabnik bo to zaznal kot novo ikono v desnem spodnjem delu ekrana. Z uporabniškim vmesnikom uporabnik ne bo imel posebnih težav saj bo imel prvi samo omejene možnosti nastavitvev (za to bo poskrbel administrator), kot drugo pa mu bo vmesnik že poznan, saj je prakti no identi en

tistemu, ki ga poznamo iz produkta Windows Defender (slika 2).

Administrator bo na drugi strani moral skrbeti za posodabljanje ter za spremljanje dogajanja v omrežju. Posodabljanje lahko v celoti prepusti avtomatiki servisa WSUS, ki lahko antivirusne popravke avtomatsko odobri za namešnje, kar je tudi priporoena nastavitvev. Z nadzorom nad delovanjem WSUS strežnika, ki je v podjetju tako ali tako verjetno zadolžen za posodabljanje klientov in strežnikov, administrator poskrbi tudi za nemoteno posodabljanje antivirusne opreme. Vsaka sprememba Forefront Client Security programske opreme na klientu pa poskrbi za ustrezen vnos v bazo, ki se nahaja na Microsoft SQL Server 2005 strežniku. V bazi so podatki o raunalnikih, ki imajo namešnen Forefront Client Security produkt, razliico antivirusne definicije, razliico definicij za antispyware, podatki o vseh primerih programske opreme, ki se je znašla v karanteni ali ki je bila kako drugae obravnavana kot škodljiva. Ob vsej kopici podatkov, ki v bazi obstajajo, je potrebno najti samo še orodje, ki te podatke ustrezno predstavi. In ker je Microsoft takšno orodje že pripravil v okviru SQL Server 2005 strežnika, lahko v produktu Forefront Client Security uporabimo kar tega. SQL Reporting Services skrbi za razliina poroila in analize vsega, kar se v omrežju na temo neželjene programske opreme dogaja. Poleg poroila s strani SQL Reporting Services za obvešnje

administratorja skrbi še en produkt in sicer Microsoft Operations Manager 2005. Z njegovo pomojo je administrator lahko na razliine na ine obvešene o dogajanju v omrežju, hkrati pa ima preko MOM konzole enostaven pregled nad trenutnim stanjem. Za vse tiste, ki vas skrbijo licence za MOM naj razveselim, da je Microsoft Operations Manager 2005 del Microsoft Forefront Client security produkta in zanj ne potrebujete licence oz. je že vkljuena v produkt sam.

Še eno lepo lastnosti produkta lahko izpostavim in sicer vkljueno orodje Security State Assessment. Orodje nam na enostaven na in prikaže varnostno stanje našega omrežja: manjkajo e popravke na raunalnikih, pravice na mapah v skupni rabi, mogo ih nepotrebnih servisih, vklopljenih ra unih za uporabnika »gost«, geslih, ki nikoli ne poteejo in podobno. Tako imajo administratorji poleg antivirusnega in antispysware pregleda na voljo tudi splošen varnosti pregled raunalnikov.

ForeFront Client Security je torej dobra alternativa produktom, ki jih poznamo in uporabljamo danes in verjetno bo s asoma vse ve podjetji, ki bodo svojo trenutno antivirusno zašito nadomestila s Forefront izdelkom. Microsoft je poleg vsega obljubil konkurenno ceno, tako da verjamem, da se bo dolgoro no produkt ustalil v raunalniških omrežjih. e vas o vsem skupaj zanima še kaj ve si lahko predstavitev, dokumentacijo in zanimivosti ogledate še na Microsoftovi spletni strani na naslovu <http://www.microsoft.com/forefront/default.aspx> ali pa <http://www.microsoft.com/forefront/clientsecurity/default.aspx>. Seveda pa mi lahko pošljete tudi kakšno vprašanje po mailu, z veseljem Vam bom odgovoril ali pa za vas izbrskal kakšno informacijo.

Gregor Šuster
MCP, MCSA: Security, MCSA: Messaging,
MCSE NT4/2000/2003, MCT

gregor.suster@kompas-xnet.si

Windows ReadyBoost

Racunalniški trdi diski niso namenjeni samo shranjevanju uporabniških in programskih podatkov. Operacijski sistem uporablja del trdega diska kot razširitev delovnega spomina (ram-a) in za sistemski predpomnilnik. (system cache). Ker pa je branje in pisanje na trdi disk znatno počasnejše kot na druge tipe pomnilnika, predstavlja ozko grlo. Windows ReadyBoost je zdravilo za njega.

Windows ReadyBoost za razširitev uporablja USB 2.0 pomnilniško napravo. S predpomnjenjem (caching) podatkov na USB pomnilniške naprave, je dostop do le teh do desetkrat hitrejši.

Primerni so trije tipi pomnilnikov: USB kljuci, SD in CompactFlash kartice. Za vse velja, da morajo imeti dovolj hiter pomnilnik in vsaj 512 Mb prostega pomnilnika. Maksimalno lahko za ReadyBoost uporabimo dvojno vrednost fizicnega spomina (ram-a).

USB pomnilniško napravo se lahko kadarkoli odstrani. Razlog je, da se vsi podatki prvo zapišejo na trdi disk in se nato kopirajo še v USB pomnilniško napravo. Ker pa so lahko shranjeni podatki občutljive narave, jih ReadyBoost enkriptira. Tako so podatki uporabni samo na racunalniku, na katerem so bili ustvarjeni.

Vklop ReadyBoost-a:

Ko vstavite USB pomnilniško napravo v USB 2.0 vhod, jo Windows Vista analizira glede hitrosti prenosa podatkov. Če hitrost ni ustrezna, naprave ni mogoče uporabiti za npr. razširitev delovnega spomina.

Če je hitrost ustrezna, bo v pogovornem oknu AutoPlay mogoče izbrati »Speed up my sistem«. Prav tako lahko izberemo možnost »Allways do this for software and games« in tako se bo ReadyBoost vklopil vsakic, ko bomo vstavili pomnilniško napravo. (Izbor možnosti AutoPlay lahko vedno spremenimo v Control Panel-u.)

Kadar pa imamo pogovorno okno AutoPlay izključeno, lahko ReadyBoost vklopimo tudi v Windows Explorer-ju. Potreben je desni klik na USB pomnilniško napravo in prikaz lastnosti (izbira ukaza Properties). Prikazemo si zavihek ReadyBoost in odkljukamo »Use this device«.

Prav tako lahko s pomočjo priročnega menija v Windows Explorer-ju zelo hitro izključimo napravo. Potreben je desni klik na USB pomnilniško napravo in izbor ukaza Eject ali Safely Remove.

Jure Belic
MCP, Microsoft Office Specialist

jure.belic@kompas-xnet.si

Veris d.o.o.
Načinjuku jezikovnih tečajev

Načrtujete potovanje v tujino, pri jeziku pa ste "mrzli"? Vabimo vas na 5-dnevne intenzivne tečaje "ZNAJDI SE V TUJINI":

- ▶ ŠPANŠČINA
- ▶ FRANCOŠČINA
- ▶ NEMŠČINA
- ▶ PORTUGALŠČINA
- ▶ ITALIJANŠČINA
- ▶ RUŠČINA

18.-22. junij in 2.-6. julij

Vse informacije o tečajih na:
01/500 05 79 / 031 606 324
ali izobrazevanje@veris.si

PREVAJANJE • TOLMAČENJE • LEKTORIRANJE • JEZIKOVNI TEČAJI
ZA POSAMEZNIKE IN PODJETJA • SEMINARJI ZA PREVAJALCE

VERIS d.o.o., Glasne 7, 1000 Ljubljana • Tel. (386) 1 500 05 70 • Faks. (386) 1 500 05 77 • E-mail: veris@kompas-xnet.si • Internet: <http://www.veris.si>

Kako se je "rodila" PiKA?

Bil si prvi urednik Pike. Kako gledaš nanjo danes?

Vesel sem, da neprenehoma izhaja že 10 let. Vesel sem, ko jo vidim na mizah mojih kolegov in da v njej še zmeraj najdem koristne nasvete. Prav vsebina je razlog, da je Pika preživela marsikatero druge edicije. Je specializiran informativen casopis, članke v njej pa so vedno in jih še vedno pišejo odlični poznavalci računalniških področij, ki znajo zapletene stvari interpretirati na enostaven način. Pika je nastala kot projekt entuziastov. Takratne ekipe študentov s prevec idejami, prevec prostega časa ter premalo denarja. Ter direktorice, ki je med kopico idej in predlogov znala selektirati in podpreti smiselne med katerimi se je znašla tudi Pika.

Kakšne spomine imaš na prvo številko Pike?

Da se lotiš zasnove in izdaje novega casopisa moraš imeti ali ogromno izkušenj ali pa o stvari ne smeš vedeti nicesar. Mi smo zaceli s praznim listom v CorelDrawu. Brez izkušenj, ampak dovolj pogumni, da smo se sami lotili kreativne zasnove logotipa, postavitve strani, izbire tipografije ter obdelave fotografij. Spominjam se dneva zadnjih slovnicih popravkov, ki jih je delala kolegica Janja, predno smo poslali Piko na tiskarju. Nekaj dni smo cakali, da so se digitalne datoteke upapirile. Vidnih je bilo precej napak, ki smo jih v naslednjih številkah Pike odpravljali.

Članke so pisali zaposleni na Kompas Xnetu?

Pri vsebini je sodeloval cel kolektiv. Super

fantje in punce, vendar ni bilo niti ene številke v času mojega urednikovanja, da jih ne bi bilo potrebno priganjati k oddaji člankov. Vcasih je bilo potrebno poseci po resnih metodah in jim groziti, da ne bodo povabljeni na sestanek internega internetnega sindikata SindiNet. Ti sestanki so bili zelo zabavni.

Potem ste se ob vsem tem tudi zabavali?

Zabavno je bilo delati v ekipi, katero v retrospektivi rad oznacim za sanjsko. Ob delu smo našli čas za zabavo. Metali smo na koš. Cez celotno pisarno. Ustanovili smo interni sindikat kateri je bil izgovor za pivske večere ter izmišljanje neuresničljivih zahtev ter predstavitve le-teh naši direktorici. Smeh je bil prisoten ves čas. V tem času se je med nami spletlo precej prijateljstev, katera trajajo še danes.

Kaj pa počeš danes?

Po študiju sem se zaposlil v podjetju Cetis. Trenutno delam kot vodja razvojno raziskovalnega oddelka s področja informacijskih tehnologij. V preteklem letu sem bil kot vodja projekta zadolžen za implementacijo biometricnega potnega lista za Republiko Slovenijo, danes pa s svojimi sodelavci sodelujem na projektih, kjer se mešata graficna dejavnost in informacijska tehnologija. In ti dve veji se mešata cedalje bolj.

dejan@mauer.si

www.mauer.si

Kdo so bili glavni uredniki in oblikovalci?

Dejan Mauer: od premierne številke do 1/IV (2001) - 12 številok

David Vidmar: od 2/IV - 2/V (2002) - 5 številok

Matjaž Žnidarši : od 3/V - 2/VI (2003) - 4 številke

Jernej Oprešnik: od 3/VI - 1/VIII (2005) - 7 številok

Jožko Marki : od 2/VIII - danes - 9 številok

Microsoft Silverlight

Micorosoftova tehnologija Silverlight oz. pred tem poznana pod imenom WPF/E (Windows Presentation Foundation / Everywhere) je Microsoftov novi produkt, ki konkurira Adobe Flash-u, ki trenutno obvladuje ve inški delež na trgu. Podobno kot Flash je tudi Silverlight namenjen za bogatejše in multimedijško podprte spletne vsebine. Za razliko od klasi nih HTML spletnih strani, oba formata omogo ata ve ji nadzor nad prikazano vsebino. Omogo ata prav tako vsebine, ki so bolj dinami ne in posledi no tudi bolj atraktivne. Vse skupaj pa je podprto še z dodatno programsko kodo, s katero se da vsebine interaktivno krmiliti. Silverlight podpira zelo fleksibilen programski model, ki podpira AJAX, Phytion, Ruby in .NET jezike, kot sta Visual Basic in C#. Njegove multimedijške zmožnosti vklju ujejo hiter, enostaven in visoko kvaliteten prikaz avdio in video vsebin v vseh glavnih brskalnikih kot so Internet Explorer, Firefox in Safari. Zadnji pomeni, da stvar deluje tudi na Mac operacijskem sistemu. Dejansko gre za vti nik za spletne brskalnike, katerega velikost je manjša od 2 Mb. Najdete ga lahko na www.microsoft.com/silverlight/install.aspx.

Microsoft™

Silverlight™

Glavna razlika med Silverlight in Flash tehnologijo je, da Silverlight sam ne vsebuje programske kode, ta je dodana kot javascript ali pa kot C# predprevedena koda. Ve ino grafi nih elementov, dogodkov, animacij se definira s priloženo XAML datoteko (Extensible Application Markup Language). Vse ostalo, kar v XAML ni podprto, se napiše v programski kodi. S pomo jo AJAX tehnologij je npr. možno povezati multimedijške vsebine s podatkovnimi bazami, kar pa s Flash tehnologijo ni bilo možno enostavno narediti.

Razvoj Silverlight vsebin je trenutno možen le v Windows platformi, se pa že govori o razvoju za Linux v okviru projekta Mono.

Pa si na primeru pogledjmo, kako je s pomo jo Silverlight možno narediti enostaven primer. Za za etek izdelave Silverlight vsebine je potrebno naslednje:

- Instaliran zgoraj omenjeni vti nik za Silverlight
- Javascript datoteka silverlight.js
- Urejevalnik tekstovnih besedil (notepad, ultraedit...)

Najprej je potrebno kreirati html datoteko (test.html), ki bo v glavi vsebovala naslednje:

```
<head>
<script type="text/javascript" src="silverlight.js"></script>
<script type="text/javascript">
    window.onload = function() {
        Sys.Silverlight.createObjectEx({
            source: '#xamlContent',
            parentElement: document.getElementById("controlHost"),
            id: 'myControl',
            properties: {
                background: 'red',
                width: '300',
                height: '100',
                version: '0.9'},
            events: {}});
    }
</script>
</head>
```

V našem primeru ne bomo uporabili svoje XAML datoteke, ampak bomo XAML elemente vpisali kar v

našo html datoteko. Torej bomo imeli samo dve potrebni datoteki: test.html in silverlight.js.

V glavi potrebujemo naslednje:

```
<script type="text/xaml" id="xamlContent">
<?xml version="1.0"?>
  <Canvas xmlns="http://schemas.microsoft.com/client/2007"
    xmlns:x="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml">
...
  </Canvas>
</script>
<div id="controlHost"></div>
```

S tem smo naredili prazen prostor (canvas), na katerega bomo dodajali poljubne silverlight vsebine.

Poglejmo si nekaj enostavnih gradnikov, ki jih bomo uporabili v našem primeru. Najprej vpišimo nekaj na našo površino. To storimo z gradnikom TextBlock.

```
<TextBlock Canvas.Left="200" FontSize="24" Text="Kompas Xnet" />
```

Dodajmo še elipso z modrim robom, katere ozadje pa naj se preliva:

```
<Ellipse Canvas.Top="50" Canvas.Left="190" Height="75" Width="175" StrokeThickness="5"
Stroke="blue">
  <Ellipse.Fill>
    <RadialGradientBrush GradientOrigin="0.5,0.5" Center="0.5,0.5" RadiusX="0.5" RadiusY="0.5">
      <RadialGradientBrush.GradientStops>
        <GradientStop Color="White" Offset="0" />
        <GradientStop Color="Blue" Offset="0.90" />
      </RadialGradientBrush.GradientStops>
    </RadialGradientBrush>
  </Ellipse.Fill>
</Ellipse>
```

Poglejmo, kako lahko dodamo še video vsebine. Najprej moramo video vsebino definirati. Naredimo MediaElement, ki mu dodelimo ime:

```
<MediaElement x:Name="element" Source="xnet.wmv" />
Sedaj ta element postavimo v elipso, v kateri se bo predvajala zgornja video vsebina:
<Ellipse Canvas.Top="150" Canvas.Left="100" Height="100" Width="200">
  <Ellipse.Fill>
    <VideoBrush SourceName="element" />
  </Ellipse.Fill>
</Ellipse>
```

Tako, to je le del zmožnosti, ki nam jih Silverlight ponuja. Zelo lep primer uporabe Silverlight tehnologije je slovenska predstavitev Windows Vista (www.windowstvista.si). Informacije o sami tehnologiji je na spletu ogromno, kdor želi, si lahko ve prebere na:

- msdn2.microsoft.com/en-us/library/bb188743.aspx
- www.silverlightfan.com
- www.silverlight.net

Matej Zorman
matej.zorman@gmail.com

Zakaj odprta koda

Mislím, da ima odprta koda svetlo prihodnost. Odkar se ukvarjam z računalništvom, večino casa uporabljam zaprtokodne programe. Avtor večine je Microsoft (Windows, Windows Media Player, Internet Explorer, Office idr.). Z njihovo uporabo sem bil popolnoma zadovoljen in se mi je zdelo, da mi ponujajo vse, kar potrebujem.

Nato sem iz radovednosti in ker je bil brezplačen, začel uporabljati linux. Vendar nisem bil zadovoljen. MP3-ji niso delovali, wordovi dokumenti v programu Openoffice niso izgledali tako kot v Wordu - še pisava ni bila enaka, kaj šele postavitev slik. Tudi videoposnetkov nisem mogel gledati. Itn. Takrat sem spoznal, v čem je prednost odprte kode pred zaprto, prostodostopnih oblik zapisov pred patentiranimi, licencnimi, nedokumentiranimi: programi in oblike zapisov, ki niso prosto dostopni, omogočajo avtorjem, da uporabnika prisilijo k uporabi njihovih izdelkov in se pričnejo monopolno obnašati (npr. z visoko ceno programa (npr. Windows Vista)) ali pa položaj izrabijo na drug način.

Najenostavnejši primer:

Prijatelj mi pošlje dokument, ki ga je shranil v zapisu Microsoft Word. Oblika tega zapisa ni prosto dostopna (ni dokumentirana), zato drugi izdelovalci programov ne vedo, kako napisati program, ki bi znal odpreti dokument. Avtorji programa Openoffice so skušali zapis razvozlati, zato dokument odprem v brezplačnem programu Openoffice, vendar ne izgleda tako, kot bi moral. Če želim dokument videti enako kot prijatelj, moram kupiti Microsoft Office. Ker program deluje le na sistemu Windows, moram kupiti Windows. Ker program deluje le v Windows XP, moram kupiti Windows XP ali novejšo različico.

Če bi bil dokument npr. v zapisu OpenDocument, bi ga lahko odprl v brezplačnem programu Openoffice na brezplačnem linuxu.

Primer podobnega obnašanja pri nas je bila naročnina na ADSL, ki je bila mogoča le ob sčasni naročnini na ISDN. Vsaj Telekom Slovenije je tako zahteval, ceprav je tehnicno izvedljiva uporaba ADSL brez ISDN. V računalniškem svetu tako obnašanje omogoča zaprta koda.

Posledica prehoda na odprto kodo bi bila znižanje stroškov uporabe programske opreme (odprtokodni programi so ponavadi dostopni brezplačno, plačljiva je le tehnicna pomoc), svobodnejša izbira/prehajanje uporabnikov med različnimi izdelovalci programov, uporabniki pa bi tudi vedeli, ali naš program dela le tisto, kar mu narocimo, ali pa mogoče ne opravlja tudi vohunskih del, cesar se marsikateri ustvarjalci programske opreme radi poslužujejo.

To je le en del zgodbe o odprti kodi, ampak mislim, da je bistven. Vec informacij lahko najdeš na internetu, lahko pa tudi sam preizkusiš kakšnega od odprokodnih programov. Veliko jih deluje na operacijskem sistemu Windows, ce pa želiš tudi odprotkodni operacijski sistem, pa lahko izbiraš med različnimi možnostmi (enostavna za uporabo je linux distribucija Ubuntu).

Jure Vizjak
jure.vizjak@gmail.com

Kje so naši inštruktorji?

Boštjan - Microsoft
 David - Adacta
 Dejan - Cetus
 Igor Gros - Iš emoga!
 Jernej O. - Tiskarna Bizjak
 Jure V. - pripravlja zagovor diplome
 Matej - Gorenje
 Toni - Hirtgen
 Uroš J. - MNZ - Policija
 Vesna - Actual I. T.
 Vito - MNZ - Policija

Neprestana integracija lahko reši projekt

e niste sami ugotovili, je naslov ve ali manj posre en prevod termina »Continuous Integration«. Gre pa za ime procesa, ki samodejno prevede in testira programsko rešitev.

Povedano preprosto, to pomeni, da ve krat na dan naredimo z izvorno kodo to, kar bi z njo naredili, kadar izdamo novo verzijo programske rešitve. Ne govorim samo o prevajanju, ampak o prav vseh korakih, ki navadno vklju ujejo kopiranje datotek na ustrezna mesta, izdelave dokumentacije, izdelava datotek pomo i, kreiranje namestitvenih programov, lahko celo peko CD/DVD.

Tega seveda ne po nemo ro no, ampak si pripravimo skripte, ki to po nejo namesto nas. In e po nemo ve krat, ne samo tik pred izdajo nove verzije, ko gre po Murphyu tako ali tako vse narobe, si bomo prihranili kakšen siv las.

e po vsaki spremembi kode temu namenjen ra unalnik samodejno izvede celoten proces, bomo ob izdaji imeli manj težav, kajti odpravili jih bomo takoj, ko se bodo pojavile.

Pri vsem ne gre za svežo idejo, Martin Fowler jo je opisal že leta 2000, je pa res, da jo je zdaj lažje izpeljati kot kdajkoli prej. Najbolj popularen programski paket, ki nam pomaga postaviti proces se imenuje CruiseControl, mi pa se bomo ukvarjali z .NET razli ico, ki ima ime CruiseControl.NET.

CruiseControl.NET je odprtokodni .NET program, ki ga lahko namestimo na enega izmed starih ra unalnikov, ki se vam valja v skladiš u. Nanj namestite poljubno kopijo operacijskega sistema Windows in ogrodje .NET razli ice, ki jo uporablja vaša rešitev.

V našem primeru bo glavnino dela opravil kar NAnt, prav tako odprtokodni program, ki je dvoj ek javanskega Ant. Gre za program, ki omogo a, da napišemo preproste skripte, za poganjanje operacij nad izvorno kodo, datotekami, itd. Datoteka v XML formatu, s katero bomo krmilili proces, se navadno imenuje »build« datoteka in ima prav tako

kon nico. Poglejmo si enostaven primer take datoteke:

Datoteka nam omogo a, da iz ukazne vrstice namišljeni projekt:

```

1 <?xml version="1.0"?>
2 <project name="Testni projekt" default="build" />
3
4 <target name="build" depends="clean,compile" />
5
6 <target name="update">
7   <exec program="svn.exe"><arg value="update" /></exec>
8 </target>
9
10 <target name="clean">
11   <delete failonerror="false">
12     <fileset>
13       <include name="bin/**" />
14       <include name="obj/**" />
15     </fileset>
16   </delete>
17 </target>
18
19 <target name="compile">
20   <solution solutionfile="TestniProjekt.sln" />
21 </target>
22
23 <target name="test">
24   < NUnit2>
25     <test assembly="bin/Debug/TestniProjekt.dll" />
26   </NUnit2>
27 </target>
28
29 </project>

```

- osvežimo z zadnjo verzijo iz shrambe kode, v našem primeru Subversion (update),
- po istimo vse izhodne datoteke (clean),
- prevedemo (compile),
- poženemo unit teste, v našem primeru z NUnit 2 (test)
- ali pa po istimo in prevedemo, torej povsem na sveže prevedemo (build).

Ta datoteka je osnova za postavitev procesa nenehne integracije. Zdaj lahko nastavimo CruiseControl.NET tako, da bo opazoval shrambo kode, in ob vsaki spremembi pognal proces osveževanja, iš enja, prevajanja in testiranja. Rezultat bo poslal po elektronski pošti in ga prikazal na spletni strani, ki je del CC.NET. Tako so vsi vpleteni takoj vpleteni, e se proces ne kon a uspešno (t.i. »broken build«) in lahko takoj odpravijo napako, ki povzro i, da s trenutno veljavno kodo ni mogo e izdelati verzije.

Konfiguracijska datoteka za CC.NET strežnik je prav tako XML, za okus si oglejmo izsek, za kaj ve pa nam bo v tem kratkem lanku zmanjkalo prostora.

Strežnik najlažje nadziramo preko spletne strani, obstajajo pa tudi namizni program ki,

```

1 <crui$econtrol>
2   <project name="Test1 projekt">
3
4     <sourcecontrol type="svn">
5       <trunkdir>svn://srmarsar/Test1Projekt/trunk/trunk10
6     </sourcecontrol>
7
8     <tasks>
9       <nant>build@lib@Test1Projekt.build/buildfiles</nant>
10    </tasks>
11
12    <publishers>
13      <svnlogger />
14      <email mailhost="mail.kompas-net.si">
15        <users>user name="narvo" address="narvo@kompas-net.si"/>/>/users>
16      </email>
17    </publishers>
18
19  </project>
20 </crui$econtrol|

```

Vista pripomo ki (gadgeti) in še marsikaj!

Tako, postavljen imamo zelo poenostavljen strežnik za prestopano integracijo, kar je

seveda samo prvi korak. Ko enkrat spoznamo, kaj vse nam tak strežnik lahko postori, kako globoko lahko poseže v razmišljanje razvojne ekipe, se nove ideje porodijo kar same.

Postavitev na prvi pogled mogo e zglada zapleteno. Ko jo enkrat obvladamo, pa seveda temu ni tako. Zato si ni potrebno lomiti zob in žrtvovati dragih ur vaše razvojne ekipe. e se vam ideja zdi zanimiva, se obrnite na nas. Pogovorili se bomo in vam jo pomagali vpeljati v vašem podjetju!

Povezave do programov uporabljenih v našem

primeru:

- Prvi lanek na temo CI:
<http://www.martinfowler.com/articles/continuousIntegration.html>
- Doma a stran CruiseControl.NET:
<http://cruisecontrol.net/>
- Doma a stran NAnt:
<http://nant.sourceforge.net>

David Vidmar
MCP, MCSE

david@vidmar.net

David Vidmar je od leta 2006 zaposlen v podjetju Adacta, kjer opravlja funkcijo arhitekta programskih rešitev. S tehnologijo .NET se ukvarja vse od njenih za etkov in ni ne kaže, da bi se je kmalu naveli al. V zadnjem asu posve a najve energije organizaciji razvoja, novim tehnologijam ter pristopom k razvoju in arhitekturi. Svoje izkušnje rad deli z drugimi, zato ob asno nastopa kot predavatelj na sre anjih društva razvijalcev SLODUG, svoje digitalne izkušnje in ideje pa zapisuje na svojem blogu na naslovu <http://www.vidmar.net/weblog>.

Nova delavnica:

Ali je izdelava spletne strani res tako težka?

Na tej tri-dnevni delavnici se boste spoznali z novim Microsoftovim orodjem za oblikovanje spletnih strani, ki se imenuje Microsoft Expression Web.

9. - 11. julij 2007 od 9:00 - 17:00

1. - 3. avgust 2007 od 9:00 - 17:00

Rok prijave: 14 dni pred pri etkom te aja oz. do zasedbe mest

Naredimo svoj Gadget!

Vsi, ki ste že uporabljate Windows Visto ali pa ste se vsaj igrali z njo v testne namene, verjetno niste zgrešili ikon na desni strani! Te 'mini aplikacije' ali 'pripomočki', kot smo jih po slovensko poimenovali, niso v osnovi nič drugega kot HTML in JavaScript koda. Za lepši izgled seveda dodamo še ustrezen interface in gadget je pripravljen za namestitvev v stransko vrstico.

Za vse tiste, ki že uporabljate pripomočke, mogoče samo kot zanimivost: odprtih imate lahko več instanc istega pripomočka in vsakemu posebej določite svoje nastavitve - te se za vsako instanco shranjujejo ločeno! Tako si lahko recimo nastavite več ur, ki vam prikazujejo čas za zelena mesta!

Nekaj pripomočkov imate na voljo že v operacijskem sistemu, veliko zanimivih in tudi uporabnih lahko najdete na spletu, vsi z malo več poguma in nekaj znanja HTML-ja in XML-a pa si lahko naredite svojega.

V osnovi moramo narediti lmeGadgeta.html datoteko in gadget.xml datoteko. Prva predstavlja funkcionalnost našega pripomočka, druga pa manifest.

Izdelavo za nemo tako, da v C:\Users\Uporabnik\AppData\Local\Microsoft\Windows Sidebar\Gadgets\ naredimo imenik za naš pripomoček: PrviGadget.gadget - pazljivi moramo biti na koncu! Odpremo imenik in ustvarimo še preostali dve datoteki:

- mojGadget.html (ta vsebuje HTML kodo):

```
<html>
<head>
  <title>Moj prvi gadget</title>
  <style type="text/css">
body {width:130px;height:50px;font-color:green;}
</style>
</head>
<body>
  <MARQUEE bgcolor="red"direction="left" loop="20" width="100%" >
    Moj prvi gadget!!
  </MARQUEE>
</body>
</html>
```

- gadget.xml (ta vsebuje opisno kodo za naš gadget):

```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8" ?>
<gadget>
  <name>Prvi Gadget</name>
  <namespace>kompas-xnet.si/gadgets</namespace>
  <version>1.0.0.0</version>
  <author name="Kompas Xnet"></author>
  <copyright>2007 Kompas Xnet</copyright>
  <description>Testni gadget</description>
  <hosts>
    <host name="sidebar">
      <base type="HTML" apiVersion="1.0.0" src="mojGadget.html" />
      <permissions>full</permissions>
```



```

    <platform minPlatformVersion="1.0" />
  </host>
</hosts>
</gadget>

```

Sedaj prikažemo okno za izbiro pripomočkov in izberemo svoj gadget. V kolikor mu nismo priredili ikone, se nam prikaže osnovna.

In naš končni produkt:

(Saj nikjer v linku nisem obljubil da bo lep in koristen!! ;-)

Uroš Žuni
Microsoft Office Specialist,
MCP, MCAD.NET, MCT.

uros.zunic@kompas-xnet.si

Ali je izdelava spletne strani res tako težka?

Na tej tri-dnevni delavnici se boste spoznali z novim Microsoftovim orodjem za oblikovanje spletnih strani, ki se imenuje Microsoft Expression Web. Gre za program, ki je nadomestilo za FrontPage, vendar ponuja veliko več možnosti za urejanje spletnih strani. Pogledali si bomo kako naredimo spletno stran, našli nekaj trikov za hitrejše delo in ugotovili, kakšno podporo Expression Web nudi za ASP.NET kontrole.

Kratka vsebina:

- Osnovni koncepti za XHTML, CSS 2.0, XML in ASP.NET 2.0
- Spoznavanje Web 2.0 konceptov
- Spoznavanje delovnega okolja Expression Web Designer
- Izdelava spletne strani
- Uporaba Master page-ov
- Uporaba ASP.NET kontrolnikov

Komu je delavnica namenjena:

Delavnica je namenjena vsem, ki se želite ukvarjati z izdelovanjem internetnih strani ali pa to že po nete. Spoznali boste odli-

rodje za oblikovanje v kombinaciji z mojim orodjem ASP.NET 2.0, ki je namenjeno programiranju spletnih strani.

Predznanje:

Zaželeno je osnovno poznavanje HTML-ja in ASP.NET-a.

Termini:

9. - 11. julij 2007 od 9:00 - 17:00

1. - 3. avgust 2007 od 9:00 - 17:00

Kotizacija: 700,00 EUR + DDV

Rok prijave: 14 dni pred pričetkom te seja oz. do zasedbe mest

ASP.NET 2.0 Workshop

Na tej 5-dnevni delavnici se boste naučili, kako napisati spletno aplikacijo z Visual Studio 2005 and ASP.NET 2.0. Na delavnici predelamo MLP te seja #2543 in #2544, za katera prejmete tudi originalno MS gradivo.

Termin:

18. - 22. junij 2007 od 9:00 do 17:00

VB.NET in asovniki

Periodicno proženje dogodkov, izdelava animacij, zagon procesa ob določeni uri in podobna opravila zahtevajo implementacijo razreda Timer, ki pa se v .NET ogrodju nahaja v treh imenskih prostorih. Preden se odločimo katerega bomo uporabili je dobro, da poznamo posebnosti vseh treh in katero nalogo vsak opravlja najboljše.

System.Windows.Forms.Timer

Najbolj enostavna različica razreda Timer. Komponento najdemo pod zavihkom »All Windows Forms«. Uporaba je preprosta, ko komponento povlecemo na delovni prostor, nas dvojni klik nanjo popelje na prožilni dogodek Tick, kamor vpišemo kodo, ki se po privzeti vrednosti Interval = 100 sproži vsakih 100ms. Torej če želimo vsebino dogodka Tick sprožiti vsako sekundo, nastavimo vrednost lastnosti Interval na 1000. Vse kar moramo sedaj narediti je omogočiti vrednost Enabled in Timer je pripravljen na uporabo.

Vsebina dogodka Tick se izvaja na isti niti, kot gradniki uporabniškega vmesnika. Uporaba System.Windows.Forms.Timer razreda je tako primerna predvsem, ko želimo v dogodku Tick spreminjati vrednosti graficnih gradnikov na formi. Ker za izvajanje dogodka Tick skrbi ena nit, se mora dogodek vedno zaključiti preden se lahko sproži nov dogodek, v primeru da je izvajanje dogodka daljše od vrednosti Interval, bo naslednje proženje ustavljeno dokler se koda v prvem dogodku ne zaključi. Najmanjša natančnost vrednosti Interval je v tem razredu 55ms.

System.Timers.Timer

Inicializacija razreda je podobna, le da se tukaj prožilni dogodek imenuje Elapsed.

Kar smo naredili v prejšnjem primeru s klikanjem bomo sedaj naredili programsko. V VS.NET 2005 se komponenta namrec po privzetem ne nahaja več pod razdelkom »Components« tako kot v VS.NET 2003. Razred timer torej inicializiramo z vrednostjo Interval, ter se narocimo na dogodek preko

ukaza »AddHandler«:

```
Private Sub Form1_Load(ByVal sender As System.Object, ByVal e As System.EventArgs) Handles MyBase.Load
```

```
    Dim myTimer As System.Timers.Timer = New System.Timers.Timer(1000)
```

```
AddHandler myTimer.Elapsed, AddressOf StartEnd Sub
```

```
Private Sub Start(ByVal sender As Object, ByVal e As System.Timers.ElapsedEventArgs) End Sub
```

Največja razlika med omenjenima razredoma je, da se v tem primeru vsebina dogodka Elapsed izvede na novo ustvarjeni niti, paziti moramo torej pri poseganju na graficne kontrolnike in upoštevati, da se v primeru, ko je izvajanje dogodka Elapsed daljše od vrednosti Interval, ustvari nova nit, ki dogodek vzporedno pože. Najlažji način kako to prepričamo je, da vsebino dogodka Elapsed ovijemo z ukazoma myTimer.Stop in myTimer.Start.

System.Threading.Timer

Razlike med tem razredom in System.Timers.Timer razredom niso tako očitne, kot ce bi oba razreda primerjali z prvim. Oba namrec delujeta asinhrono in omogocata podobno funkcionalnost, le da je slednji bolj primeren za uporabo v »Windows Service« aplikacijah.

Jernej Gori ki
MCP, MCAD.NET, MCT

jernej.goricki@kompas-xnet.si

Delavnica Data Access

V okviru te delavnice, ki traja 5 dni, se boste nau ili dostopati in urejati podatke z uporabo ADO.NET in XML. Na delavnici predelamo MLP te aja #2541 in #2542, za katera prejmete tudi originalno MS gradivo.

Termin:

4. - 8. junij 2007 ali 2. - 6. julij 2007

Poletne ustvarjalne delavnice za otroke

Dragi starši!

Nezadržno se bliža konec šolskega leta in s tem za etek po itnic. Si želite, da bi jih vaši otroci koristno preživel? Vas skrbi, da jim bo med poletjem dolg as, medtem, ko boste v službi? Mi imamo rešitev za vas!

Tudi letos smo med poletnimi po itnicami za vaše otroke pripravili razli ne ustvarjalne delavnice, na katerih bodo vaši otroci združili u enje, ustvarjalnost in zabavo. Delavnice bodo potekale pod vodstvom prijaznih predavateljev, ki imajo izkušnje pri delu z otroki.

Pripravili smo naslednje delavnice:

- **Oblikujemo svojo internetno stran**
- **Napišimo in predstavimo seminarsko nalogo ali svoj asopis**
- **Moja prva risanka**
- **Izdelajmo in krmilimo Lego robota**
- **Ustvarimo svoj program**

• Moji prvi slikarski koraki

Na tej delavnici bodo otroci spoznavali razli ne slikarske tehnike in materiale, kot so akvarel, oglje, tempera barve, kreda, itd. Delavnico bo vodila priznana akademska slikarka Anka Hribar Košmerl.

Delavnice bodo potekale od ponedeljka do petka od 8.30 do 14.30 ure.

Poskrbeli bomo tudi za malico, sokove in sladoled med odmori. Otroci lahko ostanejo pri nas v varstvu do 15.30 ure.

Termini: 16. - 20. 7. 2007 in 6. - 10. 8. 2007

Informacije in prijave:

01/513-69-93 ali info@kompas-xnet.si

Verjamemo, da bo katera izmed naštetih delavnic pritegnila tudi pozornost vašega otroka in se nam bo pridružil pri aktivnem preživljanju poletnih po itnic.

VABLJENI!

Vanja Somrak

vanja.somrak@kompas-xnet.si

Tisto, kar potrebujete, na 1 mestu, v 2 dneh!

V sodelovanju z jezikovnim studiem Veris smo združili mo i in pripravili 3 specializirane seminarje, ki vklju ujejo strnjeno kombinacijo najbolj uporabnih ra unalniških in jezikovnih vsebin.

Intenzivni seminarji, na katerih se prvi dan obravnavajo le specifi na poglavja ra unalniških programov, drugi dan pa le uporabne teme iz poslovne angleš ine, so namenjeni vsem, ki želijo izboljšati svojo u inkovitost na delovnem mestu. V kratkem asu boste namre pridobili kopico veš in, ki vam bodo prihranile as in dvignile samozavest pri vsakodnevni uporabi ra unalnika in komuniciranju s tujimi partnerji.

SEMINAR ZA TAJNICE IN POSLOVNE SEKRE TARKE

Termin: 14. in 15. junij 2007

SEMINAR ZA SAMOSTOJNE PODJETNIKE »ZASLUŽIM VE «

Termin: 29. in 30. junij 2007

SEMINAR ZA KADROVIKE »KOMUNICIRAJTE BOLJE«

Termin: 21. in 22. junij 2007

Kotizacija: vsi seminarji so po 320,00 EUR (z DDV, gradivom in kosilom)

Seminarji zahtevajo predznanje osnov ra unalništva in znanje angleškega jezika na ravni B1 (3 leta u enja)!!

Imate posebne želje? Sporo ite nam jih! Je program za vas premalo obsežen? Potem preverite našo ponudbo rednih ra unalniških in jezikovnih te ajev! Imate vprašanja ali pomisleke? Pokli ite nas ali pa nam pišite!

INFO: 01/513 69 90 info@kompas-xnet.si
01/500 05 79 izobrazevanje@veris.si

Tina Vehovar

Organizatorica izobraževanj, komercialistka

tina.vehovar@kompas-xnet.si

IT Outsourcing 1. del

Razvoj komunikacijske in informacijske infrastrukture je mogoče danes primerjati z razvojem industrijske revolucije, ki je v takratnem času korenito spremenila način življenja, prav tako, kot ga danes spreminja informacijska tehnologija. Zaradi specifičnih znanj, ki jih informacijska in komunikacijska tehnologija zahteva, pa so se v podjetjih, v katerih glavna dejavnost ni informacijske narave, začeli odločati za najem zunanjih svetovalcev in upravljalcev informatike v podjetjih. Tako se je pojavila nova oblika sodelovanja med podjetji in sicer t.i. »IT Outsourcing« ali zunanje izvajanje informatike, kar se definira kot predajanje aktivnosti IT-ja zunanjemu podjetju ob nadziranem izvajanju in zahtevanem izidu.

Outsourcing oz. zunanje izvajanje se pojavi, ko podjetje prepusti del ali celotne delovne operacije zunanjemu izvajalcu, ki tako prevzame vso odgovornost za pravilno in pravočasno izvedeno delo. Na tem mestu je potrebno opozoriti kaj se šteje kot naročilo in kaj je zunanje izvajanje. Pod pojem zunanjega izvajanja štejemo vse operacije, ki se ponavljajo vsakodnevno, medtem ko gre pri naročilu za enkratno delo.

Zunanje izvajanje informatike je dokaj nov pojav in gre predvsem za prenos pooblastil in nalog na področju informatike. Tu štejemo predvsem podporo uporabnikom, izgradnja in vzdrževanje računalniških mrež in strežnikov, nakup in vzdrževanje strojne opreme, razvoj aplikacij in internetnih strani, skratka vse kar na področju informatike potrebujemo za nemoteno delovanje podjetja.

Zaradi vse hitrejšega napredka na področju informacijske tehnologije je za podjetja postalo nemogoče slediti vsem novostim. Kot odgovor na vse hitrejši tehnološki napredek se pojavljajo podjetja, ki se specializirajo za to področje in ponujajo svoje storitve kot zunanje izvajanje. Podjetja, katerih glavna dejavnost ni informacijske narave, pa z zunanjim izvajanjem informacijske

tehnologije lahko obdržijo fokus na glavnih dejavnostih podjetja in tako ohranijo svoje konkurenčne prednosti.

Kot eden glavnih razlogov za IT Outsourcing se še vedno šteje zmanjševanje stroškov, medtem ko je dostop do ekspertnih znanj in dostop do novih tehnologij šele na tretjem oz. petem mestu. V zadnjem času pa gre trend v smer, da se kot vedno bolj pomemben razlog vpelje zunanje izvajanje informatike poudarja dostop do ekspertnih znanj in dostop do novih tehnologij, saj podjetja za implementacijo novih sistemov in procesov raje najemajo strokovnjake, kar podjetjem dopušča, da svoj fokus posvečajo temeljnemu delovanju.

Strokovnjaki napovedujejo, da naj bi se trend rasti zunanjega izvajanja še nadaljeval in sicer naj bi iz 536 milijard \$ v letu 2006 zrasel na 707 milijard v letu 2007. Po podatkih, ki sem jih uspel dobiti na internetu, kar zadeva vlaganje podjetij za področje informacijske tehnologije je trend, da naj bi 40% podjetij v naslednjih letih povečalo sredstva za informacijsko in telekomunikacijsko tehnologijo, približno 40% podjetij pa naj bi porabilo enako sredstev, kot do sedaj.

Tudi v našem podjetju se zavedamo pomembnosti informacijske in komunikacijske tehnologije ter infrastrukture, zato svoje zaposlene nenehno izobražujemo, saj le tako lahko ostanemo v koraku z razvojem. Naši strokovnjaki lahko, s svojim vrhunskim znanjem in bogatimi izkušnjami, svetujejo tudi vam. Če želite v vašem podjetju skrajšati stroške, ki ga porabite za vzdrževanje informatike in če želite ob tem še zmanjšati stroške, ki se pojavljajo, smo pravi naslov za vas. Pokličite nas ali pa nam svoje povpraševanje pošljite po e-pošti.

Robert Voncina
Microsoft Office Specialist Master Instructor

robert.voncina@kompas-xnet.si

SRE NI NAGRAJENCI

Žreb je nagrade razdelil takole:

1. nagrada (bon v vrednosti 65,00 EUR)

Iztok Škrinjar, Maribor

2. nagrada (bon v vrednosti 45,00 EUR)

Sonja Vrši, Ljubljana

3. nagrada (bon v vrednosti 35,00 EUR)

Viljem Demšar, Železniki

Vsi nagrajenci bodo o izidu žrebanja obveščeni po pošti.

ESTITAMO!!

KOLOFON

Izdaja:

KOMPAS Xnet

Stegne 7

1000 Ljubljana

Tel: 01 5136-990

Fax: 01 5136-999

Info@kompas-xnet.si

www.kompas-xnet.si

Direktorica:

Branka Slinkar

Glavni urednik in

oblikovalec:

Jože Marki

Pomočniki glavnega

urednika:

Jure Beli,

Dare Cencelj,

Jernej Goriški,

Peter Kobe,

Aleš Lipušek,

Gregor Šuster,

Tina Vehovar,

Uroš Žunič,

Robert Vončina

Katarina Pertoci,

Rok Bermež.

Skrbi za parket

Grega

Grožnja na cesti

Jože

Veseli motorist

Uroš

Ni zdržal v Ameriki

Aleš

Z diplomom v žepu

Robi

Pripravlja selitev

Dragica

Zasvojen s Project-om

Peter

Vsi po angleško

Dragica, Jože, Jure, Robi,

Uroš

To pot prešprical

Peter

NAGRADNO VPRAŠANJE

Kaj je Microsoft Silverlight?

Odgovore na nagradno vprašanje nam pošljite pisno ali na info@kompas-xnet.si do 10.7.2007. Prosimo vas da na odgovore napišete podjetje, ime, priimek ter naslov.

Na Xnet-ovo revijo PiKA ali "Trike in nasvete" se lahko naročite na e-naslov info@kompas-xnet.si.

Kotiček za popotnike

Tokrat smo za vas pripravili nekaj koristnih osnovnih fraz v petih tujih jezikih, s katerimi boste v tujini lahko prebili led.

Slovensko	Francosko	Špansko	Portugalsko	Italijansko	Nemško
Živijo!	Salut!	¡Hola!	Olá!	Ciao!	Hallo!
Dober dan!	Bonjour!	¡Buenos días!	Bom dia!	Buongiorno!	Guten Tag!
Dobrodošli!	Bienvenu/-e!	¡Bienvenido!	Bem vindo!	Benvenuti!	Herzlich Willkommen!
Hvala!	Merci!	¡Gracias!	Obrigado, obrigada!	Grazie!	Danke!
Koliko to stane?	Ca coute combien?	¿Cuánto cuesta esto?	Quanto custa?	Questo quanto costa?	Wieviel kostet es?
Na zdravje!	A la vôtre!	¡Salud!	Saúde!	Salute!	Prost!
Kje je stranišče, prosim?	Où se trouvent les toilettes, s'il vous plaît?	¿Dónde están los servicios?	Onde é o lavabo, por favor?	Dov'è il bagno, per favore?	Wo ist die Toilette, bitte?
Ali govorite angleško?	Parlez-vous anglais?	¿Habla usted inglés?	Fala inglês?	Parla inglese?	Sprechen Sie Englisch?
Račun, prosim.	L'addition, s'il vous plaît!	La cuenta, ¡por favor!	A conta, por favor!	Il conto, per favore!	Die Rechnung bitte.
Na svidenje!	Au revoir!	¡Adiós! / ¡Hasta luego!	Adeus!	Arrivederci!	Auf Wiedersehen!

Pri enja se vpis v intenzivne te aje »Znajdi se v tujini« in »Angleška konverzacija«

Jezikovni center veris (01/500 05 79, www.veris.si)